

**ความคิดเห็นของข้าราชการที่มีต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาสังกัดเครือข่ายการจัดการศึกษาปราชญ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3**

วาทศิลป์ บุญสูง*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการที่มีต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดเครือข่ายการจัดการศึกษาปราชญ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ปีการศึกษา 2559 จำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 123 คน โดยสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่า t-test และทดสอบการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวน One Way Analysis of Variance ผลการวิจัยพบว่า 1.) ข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2.) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ในภาพรวมรายด้านไม่แตกต่างกัน 3.) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : 1) ความคิดเห็น 2) การประกันคุณภาพ

บทนำ

คุณภาพการศึกษา พิจารณาได้จากเป้าหมายปลายทางของการจัดการศึกษา คือ คุณภาพของผู้จบการศึกษาว่าจะต้องมีความรู้ ทักษะ และคุณสมบัติต่างๆ อย่างน้อยต้องครบถ้วนตามที่

หลักสูตรกำหนด แต่เนื่องจากการพิสูจน์คุณภาพผู้เรียนที่จบการศึกษาต้องอาศัยเวลา ดังนั้น กระบวนการบริหารจัดการที่ดี มีประสิทธิภาพและยั่งยืนจึงเป็นสิ่งที่สร้างความเชื่อมั่นให้กับ ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนได้เสียและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายว่า เมื่อบุตรหลานจบการศึกษาจากสถาบันแห่ง นั้นๆแล้ว จะเป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ตลอดจนมีส่วนร่วมในการพัฒนา สังคมให้ก้าวหน้าไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2550: 120)

การพัฒนาประเทศตามแนวทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ผ่านมา ส่งผลให้ประเทศไทยมีระดับการพัฒนาที่สูงขึ้นตามลำดับ ได้แก่ เศรษฐกิจไทยมีขนาดใหญ่ขึ้น มี ฐานการผลิตและบริการที่มีความเข้มแข็งและโดดเด่นในหลายสาขา และความร่วมมือกับมิตร ประเทศทั้งในรูปทวิภาคีและพหุภาคี รวมถึงความร่วมมือกับประเทศในอนุภูมิภาคและอาเซียนมี ความเข้มข้นและชัดเจนขึ้น ขยายโอกาสด้านการค้าและการลงทุนของไทยเพิ่มขึ้น ในขณะที่ โครงสร้างพื้นฐานมีการพัฒนาครอบคลุมมากขึ้น และการบริการทางสังคมทุกด้านที่มีความ ครอบคลุมทั่วถึง ทำให้รายได้ประชาชนสูงขึ้นปัญหาความยากจนลดลง และคุณภาพชีวิตประชาชน ดีขึ้น โครงสร้างเศรษฐกิจไทยมีความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจและสังคมโลกมากขึ้น จึงทำให้มีความ อ่อนไหวและผันผวนตามปัจจัยภายนอก ในขณะที่ความสามารถในการแข่งขันปรับตัวช้า เนื่องจากการ ยกระดับห่วงโซ่มูลค่าการผลิตเกษตร อุตสาหกรรม และบริการสู่การใช้องค์ความรู้ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมยังดำเนินการได้น้อย ทำให้ฐานการผลิตเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ มีผลิตภาพการผลิตต่ำ ประกอบกับประเทศไทยยังประสบปัญหาคุณภาพในเกือบทุกด้าน ที่สำคัญ ได้แก่ คุณภาพคน คุณภาพการศึกษา คุณภาพบริการสาธารณะและบริการสาธารณสุข สังคมไทยยัง มีความเหลื่อมล้ำสูง ก่อให้เกิดความแตกแยก (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2559: 6-12)

การเตรียมพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากรในทุกช่วงวัย มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ของประเทศ จึงถือเป็นสิ่งสำคัญเพื่อรองรับกับสถานะการ แข่งขันในสังคมโลกที่เกิดขึ้น โดยเน้นที่การพัฒนาคนให้เหมาะสมตามช่วงวัย เพื่อให้เติบโตอย่างมี คุณภาพ การหล่อหลอมให้คนไทยมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม เป็นคนดี มีสุขภาวะที่ดี มี คุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม การพัฒนาทักษะที่ สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงานและทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ ของคนในแต่ละช่วงวัยตามความเหมาะสม การเตรียมความพร้อมของกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีที่จะเปลี่ยนแปลงโลกในอนาคต ตลอดจนการยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ เพื่อวางรากฐานให้คนไทยเป็นคนที่สมบูรณ์ มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย ค่านิยมที่ดี มีจิต สาธารณะ และมีความสุข โดยมีสุขภาวะและสุขภาพที่ดี ครอบครัวยุบอุ่น ตลอดจน เป็นคนเก่งที่มี ทักษะความรู้ความสามารถและพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต

จากสถานการณ์และแนวโน้มของสังคมไทย โครงสร้างประชากรไทยเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ โดยปี ๒๕๕๗ ประชากรวัยแรงงานจะมีจำนวนสูงสุดและเริ่มลดลงอย่างต่อเนื่อง คุณภาพคนไทยทุกกลุ่มวัยยังมีปัญหา คุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทยยังอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ได้ดำเนินการตามนโยบายในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา “นโยบายขับเคลื่อนพัฒนาคุณภาพการศึกษาจุดเน้นการดำเนินงานปีการศึกษา 2559” ซึ่งจำแนกเป็น 3 ด้าน คือด้านผู้เรียน ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านบริหารจัดการศึกษา ตามกรอบ 5 H ประกอบด้วย 1) Health 2) Head 3) Heart 4) Hand และ 5) Happiness ตั้งแต่ต้นปีการศึกษา 2559 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3, 2559 : 3) โดยได้มอบหมายให้เครือข่ายการจัดการศึกษาทุกเครือข่ายในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาใช้ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 เป็นเครื่องมือในการยกระดับคุณภาพการศึกษาและพัฒนาครู ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสม และได้มาตรฐานสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาของสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการประเมินตนเองต่อเนื่องทุกปี และอย่างน้อยหนึ่งครั้งทุกสามปีโดยหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและระบบประกันคุณภาพภายนอก เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนามนุษย์และเป็นเป้าหมายสำคัญที่สุดที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในสถานศึกษาต้องรับรู้ และปฏิบัติงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบให้บรรลุถึงเป้าหมาย

จากการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ผ่านมา พบว่าสถานศึกษาจัดวางระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนยังไม่เป็นรูปธรรม มีขั้นตอนไม่ชัดเจน สถานศึกษากำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จสูงเกินไปทำให้ไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุตามค่าเป้าหมายได้ การรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเพื่อการวิเคราะห์ แปรผลและจัดทำรายงานประจำปีไม่มีการนำเสนอข้อมูลเชิงคุณภาพที่เหมาะสม จากสภาพดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาในประเด็นความคิดเห็นของข้าราชการครูเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดเครือข่ายการจัดการศึกษาปราชญ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 เพื่อประโยชน์ในการวางแผนและเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบงานประกันคุณภาพของโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดเครือข่ายการจัดการศึกษาป्राสาท สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนทร์ เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดเครือข่ายการจัดการศึกษาป्राสาท สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนทร์ เขต 3 จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

สมมติฐานการวิจัย

1. ข้าราชการครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดเครือข่ายการจัดการศึกษาป्राสาท สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนทร์ เขต 3 แตกต่างกัน
2. ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดเครือข่ายการจัดการศึกษาป्राสาท สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนทร์ เขต 3 แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูของโรงเรียนสังกัดเครือข่ายการจัดการศึกษาป्राสาท สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนทร์ เขต 3 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 172 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 608 – 610 ; อ้างถึงใน สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์ และคณะ, 2557, หน้า 101) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 123 คน

ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ และ ประสบการณ์ในการทำงาน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดเครือข่ายการจัดการศึกษาป्राสาท สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนทร์ เขต 3 ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554 ง, หน้า 6) โดยมีขอบเขตของเนื้อหา 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) ด้านการ

จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยถามเกี่ยวกับเพศ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดเครือข่ายการจัดการศึกษาปราชญ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ซึ่งมี 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า(Rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลตอนที่ 1 วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. ข้อมูลตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. ข้อมูลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดเครือข่ายการจัดการศึกษาปราชญ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 วิเคราะห์โดยใช้ค่าที (Independent Sample t – test)
4. ข้อมูลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดเครือข่ายการจัดการศึกษาปราชญ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ใช้การวิเคราะห์หาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) หากมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะเปรียบเทียบค่าคะแนนเป็นรายคู่ ตามวิธีของเชฟเฟ้ (Sheffe's Posthoc Comparison)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดเครือข่ายการจัดการศึกษาปราชญ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

ให้มีประสิทธิภาพในการบริหารงานและสร้างมาตรฐานในการปฏิบัติงาน

2. เพื่อให้ผู้บริหารได้ใช้ภาวะผู้นำและความรู้ ความสามารถในการบริหารงานอย่างเป็นระบบ และมีความโปร่งใส เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับและนิยมชมชอบของผู้ปกครองและชุมชน ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจและเป็นประโยชน์ต่อสังคม

สรุปผลการวิจัย

1. ข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ในภาพรวมรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

การอภิปรายผล

ข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดเครือข่ายการจัดการศึกษาป्राสาท สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นเพราะเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งนี้ เพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รักการอ่าน และมีนิสัยเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา คิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม สามารถทำงานเป็นกลุ่ม ตลอดจนมีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก และความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รังเกียจการทุจริต และต่อต้านการซื้อสิทธิ์ขายเสียง และสามารถก้าวทันโลก หรือสรุปโดยรวม คือ คนไทยยุคใหม่ได้เรียนรู้ตลอดชีวิต มีสติรู้ทัน มีปัญญารู้คิด มีสมรรถนะและมีคุณธรรม รับผิดชอบต่อครอบครัวประเทศชาติ และเป็นพลเมืองดีของโลก และนอกจากนี้การประกันคุณภาพการศึกษายังเป็นเครื่องมือในการบริหาร

จัดการและดำเนินการตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลการพัฒนาคุณภาพตามเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษา และเป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการการศึกษา ทั้งยังเป็นการป้องกันการจัดการศึกษาที่ด้อยคุณภาพ และสร้างสรรค์การศึกษาให้เป็นกลไกที่มีพลังในการพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพสูงยิ่งขึ้น การประกันคุณภาพการศึกษา อันจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น และนักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยอาศัยความร่วมมือของผู้บริหาร โรงเรียนและครูเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาตนเอง พัฒนางานและนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียน การประกันคุณภาพการศึกษาจะประสบผลสำเร็จได้นั้นบุคลากรทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันในการพัฒนาสถานศึกษา หัวใจของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานั้น คือ มุ่งบริหารจัดการศึกษาสู่คุณภาพและมาตรฐานอย่างจริงจัง ซึ่งมีผลให้การศึกษาที่มีพลังที่จะพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นระบบที่สถานศึกษาร่วมกับชุมชนและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การกำกับ ดูแลและสนับสนุนส่งเสริมของหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อสร้างความมั่นใจที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักวิชา ข้อมูลหลักฐานที่ตรวจสอบได้ จึงทำให้ครู บุคลากรทางการศึกษาตระหนักในความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนและมีความคิดเห็นต่อสภาพ

การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรสวรรค์ ศรีลาศักดิ์ (2558) เพราะครูและบุคลากรในโรงเรียนมีความตระหนักและให้ความสำคัญในการใช้ระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การได้รับการตรวจสอบ ติดตามจากคณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและการเตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) สอดคล้องกับ เพ็ญพักตร์ บุรณะเสน (2559) เพราะพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้กำหนดให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ โดยให้ถือว่าระบบประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ทุกโรงเรียนต้องดำเนินการจัดระบบประกันคุณภาพภายในและรายงานหน่วยงานต้นสังกัด และเปิดเผยต่อสาธารณชน และเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก จึงทำให้โรงเรียนเกิดความตระหนัก สร้างความเข้มแข็งต่อระบบการประกันคุณภาพภายใน สอดคล้องกับ จักรกริช แก้ววงษา (2559) การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นการดำเนินงานอย่างมีคุณภาพครบวงจรตามวงจร (PDCA) คือ 1) Plan (การวางแผน) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบ สร้างจิตสำนึกความเป็นเจ้าของสถานศึกษา รับฟังความคิดเห็นของผู้มี

ส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย 2) Do (การปฏิบัติ) นำขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนมาปฏิบัติให้ครอบคลุมครบทุกมาตรฐานและทุกตัวบ่งชี้การศึกษา กำหนดงบประมาณ ทรัพยากรอย่างเหมาะสม สร้างเจตคติที่ดีต่อการประเมินคุณภาพภายใน และมีการประสานงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง 3) Check (การตรวจสอบและประเมินผล) ตรวจสอบโดยใช้วิธีการและแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย สรุปผลให้ทุกฝ่ายได้รับรู้และวิเคราะห์ร่วมกัน

4) Action (การพัฒนาปรับปรุง) ปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานที่ไม่มีคุณภาพตามเกณฑ์ พัฒนาการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นไป และเผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ในด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ข้าราชการครูมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก เพราะสถานศึกษาดำเนินการกำหนดมาตรฐานของโรงเรียนโดยคำนึงถึงบริบทของโรงเรียน มีการกำหนดวิธีการและสร้างเครื่องมือที่ชัดเจน สถานศึกษานำผลการทำงานที่ผ่านมากำหนดมาตรฐาน ค่าเป้าหมาย ทำการเผยแพร่และจัดทำประกาศให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเป็นลายลักษณ์อักษร สอดคล้องกับ ธีรรัตน์ ศรีคง (2558) การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระบุรี ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ภาพรวมและทุกรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียง 3 ลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) มีข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์ 2) มีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา และ 3) มีการจัดระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยในลำดับสุดท้าย คือ มีการตรวจสอบและทบทวนมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ข้าราชการครูมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก เพราะผู้บริหารได้ดำเนินการสำรวจสภาพปัญหาและความจำเป็นของโรงเรียนอย่างเป็นระบบบนพื้นฐานของข้อมูลสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน ครอบคลุมการพัฒนาทุกกิจกรรมที่เป็นส่วนประกอบหลักของการจัดการศึกษา สอดคล้องกับ

ธีรรัตน์ ศรีคง (2558) การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระบุรี ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ภาพรวมและทุกรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียง 3 ลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและความต้องการของความสำเร็จอย่างชัดเจน 2) มีการกำหนดวิธีการดำเนินงานให้ครอบคลุมหลักสูตรสถานศึกษา และ 3) มีการศึกษาสภาพปัญหา

และความต้องการที่จำเป็นของสภาพสถานศึกษา ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยในลำดับสุดท้าย คือ มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ และแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ข้าราชการมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก เพราะมีการจัดระบบบริหารจัดการทรัพยากรและปฏิบัติตามแผน โดยผู้เกี่ยวข้องร่วมกันดำเนินการตามแผนและโครงการให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการควบคุม ตรวจสอบ กำกับ ติดตามและนิเทศ ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการ หรือกิจกรรม สอดคล้องกับ ธีรรัตน์ ศรีคง (2558) การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ภาพรวมและทุกรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียง 3 ลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) มีการแบ่งเวลาหรือบริหารตามเวลาตามแผนที่ได้กำหนดไว้อย่างเหมาะสมและชัดเจน 2) ผู้บริหารให้คำปรึกษากับบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และ 3) ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการควบคู่กับความสามารถในการบริหารและดำเนินงานตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยในลำดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารกระตุ้นให้บุคลากรปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้

ด้านการจัดทำรายงานประจำปี ข้าราชการมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก เพราะสถานศึกษาได้ตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษาตามเป้าหมายที่กำหนดในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตลอดจนข้อเสนอแนะและความมุ่งหวังที่จะดำเนินการพัฒนาต่อไป โดยมีขั้นตอนในการจัดทำรายงานที่เป็นระบบ มีการแต่งตั้งคณะทำงานอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร สอดคล้องกับ ธีรรัตน์ ศรีคง (2558) การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ด้านการจัดทำรายงานประจำปี ภาพรวมและทุกรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียง 3 ลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) มีการตรวจสอบและปรับปรุงรายงานการประเมินตนเอง 2) มีการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการประเมินครอบคลุมทุกโครงการ/กิจกรรมเพื่อประกอบการจัดทำรายงาน และ 3) มีการจัดทำรายงานตามกรอบและแนวทางที่กำหนดไว้ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยในลำดับสุดท้าย คือ มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ผลการประเมินตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่กำหนด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาควรมีการประชุมชี้แจงเกี่ยวกับแนวทางการกำหนดเป้าหมายของความสำเร็จทุกมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่เหมาะสม รวมทั้งให้ผู้ทรงคุณวุฒิช่วยทบทวนตรวจสอบเนื้อหาสาระที่กำหนดเพื่อความถูกต้อง
2. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ควรกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและความสำเร็จให้ชัดเจนเป็นรูปธรรม
3. ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการกำหนดความต้องการในการวางแผนการจัดการศึกษา
4. ด้านการจัดทำรายงานประจำปี การรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเพื่อจัดทำเป็นรายงาน ควรมาจากการวิเคราะห์ แปรผลจากการประเมินโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี

เอกสารอ้างอิง

- จักรกริช แก้ววงษา. (2559). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม..
- ชัยรัตน์ ศรีคง. (2558). การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- พรสวรรค์ ศรีลาศักดิ์. (2558). สภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เพ็ญพักตร์ บุระณะเสน. (2559). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 2. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.